

**A hatékonyság útjai (8.)**

# A valóban kedves vevő

Elvágva a találgatás útját, a valóban kedves vevő — minden vevő, akár bel-, akár külföldi. A vevő azért kedves, mert ha ő nincs, akkor termelés sincsen, s miféle gyártó lenne az, aki semmiféle árut nem állít elő? Az ötödik ötéves terv végére a nemzeti jövedelem minden száz forintjából ötven a külkereskedelemben realizálódik, s ez sokat mond arról, miért kedves a vevő, miért elsőrangú teendő a jól értékesíthető, versenyképes áruk arányának növelése. Azt ugyanis nehogy elfeledjük: a kedves vevő egyre inkább válogat, alaposan megnézi, mire adja a pénzét, igényei vannak tehát, s ha a termelő holnap is üzletet kíván kötni, akkor igazodnia kell ezekhez az igényekhez.

**Udvarlás helyett**

Tavaly a 205 milliárd forint értékű kivitelből 124 milliárd a szocialista, s 81 milliárd a nem szocialista országokba jutott el. Ez a hatalmas árutömeg a termelőkágazatok egészének teljesítménye, s meggyőződésünk, a vevő attól függetlenül vásárolt, udvaroltak-e neki, vagy „csak” jó árut kínáltak, megfelelő áron és szállítási határidővel. Udvarlás helyett ugyanis sokkal meggyőzőbb maga az áru, ha — olyan, amelyet a vevő elgondolt.

Az értékesítés adatainak ismeretében állíthatja-e bárki is megalapozottan, hogy ez vagy az a vevő kedvezőbb, mint a másik? Erdektes módon azonban a termelők egy csoportja mégis rangsorol, sajnos, nem áruil korszerűségét, gazdaságosságát, hanem a — vevőket. Ne tagadjuk persze, hogy az üzletkötésnek „vannak” külsőleges jelei, amibe beletartozik a vendéglátás, az esetleges ajándékozás, ám mindezeknél hathatósabb érv az áru! Ha olyan, amilyennek lennie kell. S könnyen eladható terméknek ritkán van szüksége körítésre; sok fogásos vacsorára, magyarnótákra, balatoni fürdésre...

**A vevők hűsége**

Több hazai nagyvállalatot — csupán egyet, az Egyesült Izzólámpa és Villamossági

RT-t említve — évtizedekre terjedő kapcsolatok fűznek a vevőkhoz. A vevők hűsége: a termelőbe vetett bizalom. Ez a bizalom viszont abból táplálkozik, hogy a termelő mindenkor állta adott szavát, nem tett különbséget kis és nagy, fontos és kevésbé fontos vásárlók között, azt az árut s annyit szállított, amit, amennyit a vevő óhajtott.

Túl nagy leegyszerűsítés így vázolni a kapcsolatokat? Természetesen leegyszerűsítés, de a lényegen nem torzít. Az üzleti forgalom pénzügyi összefüggései mögött ilyen, elvontnak látszó fogalmak is rejlenek, de ezt nehezen látja be, érti meg némelyik termelőegység. Mástkülönbön aligha történhetne meg, hogy a vevő a már aláírt szerződést fölmondja, mivel a szállító az első tétel átadása után módosítgatni kezdett: az alapanyagot, a festésen, a csomagoláson... Az ilyesfajta ügyeskedésnek haszna illelony, kára maradandó. Sajnos, nem vagyunk híján a hasonló eseteknek.

Az 1976-os esztendő sokféle jellel tudatta a termelők-nél, becsüljük meg jobban a vevőt. A hazai és a külföldi vevőt egyaránt, mert ezen a hangsúly! Veszélyes utat járnak ott, ahol „belföldre ez is jó lesz” alapon ömlesztik ki a gyárkapun az ún. oszályos árut, s a külföldi cégeket is úgy rangsorolják, hogy ez csak... ez azonban... Az erkölcs sem túri az ilyesfajta csoportosítást, s az egészséges üzleti szellem szintén nem, mert az azt tartja, hamis keresmény nem fiadzik, megszólgált garasból aranytallér vastagodik. A tavalyi, számítottnál —

— az ipar, összehasonlítható áron mindössze 1,9 százalékkal értékesített többet a nagy- és kiskereskedelemnek, mint 1975-ben — meggyőzően bizonyította, a hazai vevő sem táncol már úgy, ahogy a termelők muszájkálnak. Ragaszkodik az elképzeléséhez — lásd a ruházati kereskedelem, a bútor-eladások tapasztalatait — ahogy szakszerűen mondják,

a piac bizonyos termékeknél tartózkodó magatartást tanúsít...

**Kincs: az információ**

Napi tapasztalatok, s tudományos alaposággal végrehajtott elemzések egyaránt azt bizonyítják, gazdaságosan, azaz hatékonyan csak ott képesek hosszú távon termékeket előállítani, ahol folyamatosan feldolgozzák a piaci, a fejlesztési, a termelési információt, ahol rájöttek: az ismeret érték. Jó néhány kései fölismerés — például az elektronikai fejlesztésben — az információk hiányos összegyűjtésének, kétbalkezes feldolgozásának tudható be, s ami a baj, nem fogalmazhatjuk mindezt múlt időben. Ma is hat az a termelői szemlélet — legutóbb éppen a XVI. közgazdász vándorgyűlésen szóltak elmarasztalóan róla —, hogy a mi dolgunk az áru előállítás, az eladással törődjenek a kereskedők.

Az értékesítés nagy hullámzásai, a szállítási szerződések körül tapasztalható visszasságok, a különböző perek — nemegyszer külföldi cégekkel pro és kontra — mind-mind azt bizonyítják, a kedves vevő nem mindig és nem eléggé kedves. Azoknak nem, akik belőle élnek. Azoknak nem, akik — tevékenységük más szakaszaiban — maguk is vevők, s olyankor főlaborodva tiltakoznak amiatt, amit mosolygva tesznek meg eladóként.

Lázár Gábor

**Egy év alatt**

## Harmincezerrel több óvodás

Az ország több mint 4200 óvodájában befejeződött az oktatási év. A szükséges felújítási időszakot eltekintve azonban nem tartanak nyári szünetet, a nyári időszaknak megfelelő, az átlagosnál is több játékkal, kirándulással teletűzdelt, lazább programmal várják a gyerekeket.

Az 1976-77-es oktatási évben 350 ezer gyermek járt óvodába, 30 ezerrel több mint 1975-ben. 1976-ban 153 új óvoda nyílt meg, s ez 10 és fél ezer gyerek elhelyezését jelentette. Épületbővítéssel, —átalakítással és más módon tovább 10 ezer hely létesült, ugyanakkor 5 ezer megszűnt.

Az elmúlt oktatási év-

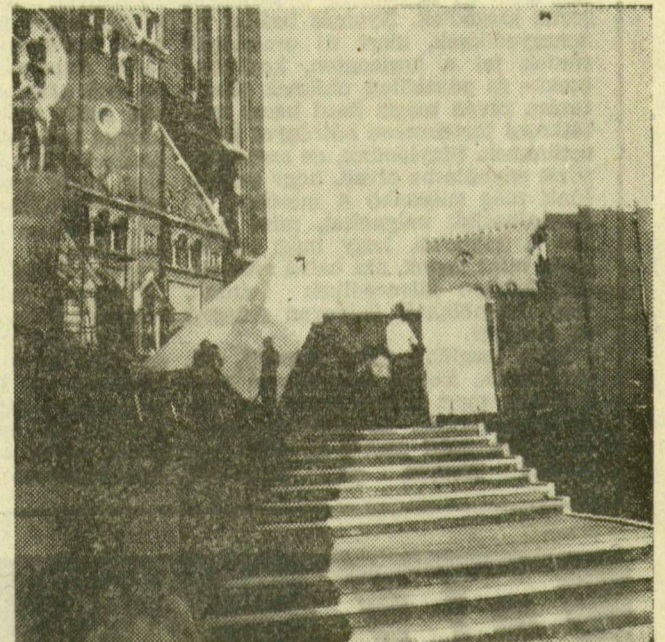
ben mintegy ezer olyan óvoda volt az országban, ahová tudtak volna még jelentkezőket felvenni, 1971-ben viszont még 150 százalékos volt a helykihasználás. A fejlesztések nyomán csökkent az elutasítások száma. 1976-ban 22,5 ezer félével kellett elutasítani, 5 ezerrel kevesebbet, mint 1975-ben.

Az 1972. évi oktatáspolitikai párttározatnak megfelelően a hatévesek szinte teljes köre részesült valamilyen szervezett iskolaelőkészítésben. Több mint háromnegyed részük óvodába járt, megközelítően 17 százaléka pedig az úgynevezett iskola-előkészítő foglalkozásokon vett részt.

A kicsikkel 22,5 ezer óvónő foglalkozott, kétezerrel több, mint az előző évben. Érdekesség, hogy az óvodákban 29 egyetemi, 169 főiskolai és 88 tanítói oklevéllel is rendelkező óvónő működött.

Ezekben a hetekben az óvónők figyelmé már az új tanév feladatai felé fordul: továbbra is a színvonalbeli eltérések csökkentése, a módszertani kultúra fejlesztése a feladat. Az óvoda új alaplokumentumainak bevezetési időszaka teljesen lezárult, az intézmények a végrehajtás szakaszában vannak. 1978-tól viszont új dokumentumokat vezetnek be az iskolákban és az óvónőkre is feladatokat ró. Régi gond, hogy miként lehetne a gyerekek számára az óvoda és az iskola közötti átélést zökkenőmentesebbé tenni. Az érvényben levő új óvodai és a most megjelenő iskolai dokumentumok készítése során nagy figyelmet fordítottak erre. Egyebek között ezért is nélkülözhetetlen, hogy az óvónők ez utóbbiakat is megismerjék. (MTI)

# Lépcsők Lear trónjához



Aos S. Sándor felvétele

A Dóm tér és környéke, mint fejedelmek a koronázási szertartáson, magukra öltik a fesztivál bíborpalástját. Másfél hetes hallótávolságra a fanfárok hívogató dallamaitól egy rendes, mégis az ünnepek hangulatára már fölhangolt munkanap krónikája a tegnapi.

**Délelőtti csönd**

A járókelőknek, bámészkodóknak olyan ez a reggel, mint a szokásos nyári, általában. A korai napsugarak hátukon égetik a széksorok festőit, alkotói rendetlenség mindenfelé, a Dömötör torony árnyékában deszkákön reggeliző díszletmunkások. A színpadon állványok, vastraverzek, egy készülő mű torzóban is sokat sejtető pillérelmei.

**Bejárás délután**

A jó házigazda a vendéglátás utolsó perceiben fürkésző tekintettel végigpásztazza a lakást; helyre tesz egy hamutartót, megigaxítja a vázában a virágokat, szódavizet készít és megnézi, van-e jégkocka. Ilyesfajta házigazdai körbepillantás a város és a szabadtéri játékok vezetőinek, valamint a tanácsi vállalatok képviselőinek évi rendszerességű „sétája” — a nagy nyári vendéglátás fontos helyszínein. Az idei „szabadtéri bejárás” résztvevői, köztük Prágai Tibor, a városi tanács elnökhelyettese, tegnap délután a már ünnepi külsőt öltött városházától indultak.

A Kárász utca igazán szép, megújult házaival, kellemes színeivel. Az országos pályázatra érkezett 33 kirakattal hamarosan a legszébbre szavazhatnak a sétálók, 21-én a zsűri is kimondja a város és a szabadtéri játékok vezetőinek, valamint a tanácsi vállalatok képviselőinek évi rendszerességű „sétája” — a nagy nyári vendéglátás fontos helyszínein. Az idei „szabadtéri bejárás” résztvevői, köztük Prágai Tibor, a városi tanács elnökhelyettese, tegnap délután a már ünnepi külsőt öltött városházától indultak.

A Kárász utca igazán szép, megújult házaival, kellemes színeivel. Az országos pályázatra érkezett 33 kirakattal hamarosan a legszébbre szavazhatnak a sétálók, 21-én a zsűri is kimondja a város és a szabadtéri játékok vezetőinek, valamint a tanácsi vállalatok képviselőinek évi rendszerességű „sétája” — a nagy nyári vendéglátás fontos helyszínein. Az idei „szabadtéri bejárás” résztvevői, köztük Prágai Tibor, a városi tanács elnökhelyettese, tegnap délután a már ünnepi külsőt öltött városházától indultak.

A Kárász utca igazán szép, megújult házaival, kellemes színeivel. Az országos pályázatra érkezett 33 kirakattal hamarosan a legszébbre szavazhatnak a sétálók, 21-én a zsűri is kimondja a város és a szabadtéri játékok vezetőinek, valamint a tanácsi vállalatok képviselőinek évi rendszerességű „sétája” — a nagy nyári vendéglátás fontos helyszínein. Az idei „szabadtéri bejárás” résztvevői, köztük Prágai Tibor, a városi tanács elnökhelyettese, tegnap délután a már ünnepi külsőt öltött városházától indultak.

A Kárász utca igazán szép, megújult házaival, kellemes színeivel. Az országos pályázatra érkezett 33 kirakattal hamarosan a legszébbre szavazhatnak a sétálók, 21-én a zsűri is kimondja a város és a szabadtéri játékok vezetőinek, valamint a tanácsi vállalatok képviselőinek évi rendszerességű „sétája” — a nagy nyári vendéglátás fontos helyszínein. Az idei „szabadtéri bejárás” résztvevői, köztük Prágai Tibor, a városi tanács elnökhelyettese, tegnap délután a már ünnepi külsőt öltött városházától indultak.

tása, külön fényt kapnak a jegykezelők, és többet a kapualjak boitívei. A Rerrich téren már áll a búfésor, kivirultak a virágágyak, megszaporodnak a padok, pihenők. Hétfőn már üzemel a bejárattól balra elhelyezett büfé, a kellemes hatású fémszerkezet 5 méterrel hosszabb, mint tavaly. Mellette a másik kapuig gombokat helyeznek el, és a tumultus elkerülése végett itt váltják vissza az üvegeket is.

Parkolóhely nem lesz több, mint korábban, de úgy tűnik, elég. A villamos előadáspanokon „megvárja” a közönséget az Aradi vértanúk téren, az 1-es mindkét irányba megy, és csatlakozik a 3-as és 4-es járatokhoz.

**Este: próba**

Az Apáthy kollégium bejáratánál próbatábla: 17 órától a díszlet áll, mindenki a fedélzetre, Shakespeare drámájának a Lear királynak rendelkezéshelyét tartják. A színpadon Vámos László rendező körüljárja jópárszor a hatalmas díszleteket, míg rábólint, átveszi. Egymás után szállingóznak a szereplők: Bessenyei Ferenc a trónszéket „kóstolgatja”, Psota Irén most is kellemes csevegő, Szabó Gyula mélyebben szippant a cigarettából, Kállay Ferenc momentán autogramot ad.

Később persze vége a szíeszának, a színészeket, közreműködőket kemény kosztra fogják. Július 13-án, mit hosszú nyarak óta rendszeresen ilyenkor, megkezdődtek a Szegedi Szabadtéri Játékok színpadi próbái.

S. N.

**Pedagógiai Nyári Egyetem**

## Ma: nyitóünnepség Újszegeden

A nyár nemcsak a pihenés, hanem az erőgyűjtés, a megújulás ideje is. Pedagógusokról szólva úgy is mondhatni: a nyár az elméleti tudás gyarapításának ideje. A TIT XIV. Szegedi Pedagógiai Nyári Egyetemének hallgatói tegnap már megérkeztek a városba. Az ország valamennyi megyéjét képviselik. Az érdeklődés most is igen nagy, hiszen izgalmasak az előadások témái: Felzárkóztatás, differenciálás, fakultativitás a korszerű oktatásban. A színvonalra a rangos előadói gárda a garancia. Bizonyos, hogy a háromszáz pedagógus gyakorlatban is hasznosítható, korszerű ismeretekkel gazda-

godva tér majd haza tíz nap múlva.

A nyári egyetem ma reggel kilenckor nyitja kapuit. Az ünnepélyes megnyitót az MTA Szegedi Biológiai Központ kongresszusi előadótermében rendezik. Megnyitót dr. Koncz János, a neveléstudományok kandidátusa, a megyei pártbizottság titkára mond, majd Bányainé dr. Birkás Mária, a városi tanács elnökhelyettese tart előadást Szeged helyéről és szerepéről az ország kulturális életében. A szakmai előadások sorát dr. Ágoston György, a neveléstudományok doktora, tanszékvezető egyetemi tanár, a nyári egyetem igazgatója nyitja meg.

## Megalakult a Jogi Továbbképző Intézet szegedi központja

1973-ban alakult meg Budapestén az ELTE Jogi Továbbképző Intézete. Feladata a jogászok rendszeres és szervezett továbbképzése, valamint a nem jogász szakemberek képzése, olyan jogi ismeretek nyújtása, melyek munkájuk ellátásához szükséges. A budapesti központ 1974-ben Pécsen alakult helyi bázis, majd ez évben Szegeden a JATE által — és jogtudományi karának irányítása alatt megszervezték a Jogi Továbbképző Intézet helyi központját.

A jogászok továbbképzése három szakágazat — államigazgatási, gazdasági és igazságügyi — keretében folyik. Az egyes ágazatokon belül három továbbképzési formát hoztak létre: általános ágazati — és szakosító tovább-

képzést, valamint céltanfolyamokat. Szegeden, elsőként a térsz törvény módosításának legfontosabb kérdéseivel céltanfolyamot szerveztek, melyen 70 különböző beosztású termelőszövetkezeti vezető és jogtanácsos vett részt.

A jogsegélyszolgálati tevékenység szakszerűségének és színvonalának emelése érdekében az SZMT-vel és a Magyar Jogász Szövetséggel közösen tanfolyamokat szerveznek a jogsegélyszolgálatban közreműködő jogászok, a nem jogász munkatársak, az ügyvitel, valamint az szb felügyeletet ellátók részére. E tanfolyamok főbb témaköréi: munkajog, társadalombiztosítási jog, családjog, polgári jog, büntető jog, államigazgatási jog és a jog-

segélyszolgálat szervezeti kérdései.

A céltanfolyamok keretében a vállalati jogászok számára szállítási és vállalkozási szerződéssel összefüggő kérdésekről, a nem jogászok részére pedig szabványosítási és iparjogvédelmi ismeretekről tartanak előadásokat. Ezenkívül egy-egy új, jelentős jogszabály megjelenése után céltanfolyamon ismertetik meg azt az érdekeltekkel.

A Jogi Továbbképző Intézet szegedi központja közreműködik jogi elővizsgára és szakvizsgára felkészítő tanfolyamok szervezésében is. Az egyes tanfolyamok szervezéséről a szegedi központ tájékoztatja az érdekelteket, vállalatokat, szövetkezeteket.